

RAMAKRISHNA MISSION VIDYAMANDIRA

(Residential Autonomous College affiliated to University of Calcutta)

B.A./B.Sc. SIXTH SEMESTER EXAMINATION, MAY 2017

THIRD YEAR [BATCH 2014-17]

SANSKRIT (Honours)

Paper : VIII

Date : 04/05/2017

Time : 11 am – 3 pm

Full Marks : 100

1. एकस्य प्रश्नस्योत्तरं लेख्यम्। [1×12]
क) 'साधकतमं करणम्' इति सूत्रं दीक्षितदिशा व्याख्यायताम्। तत्र तमब्रह्मणप्रयोजनमपि निरूपणीयम्? को नाम हेतुः?
तस्मात् करणस्य किमपि पार्थक्यमस्ति न वेति विचार्यताम्। [5+3+2+2]
ख) सम्प्रदानकारकविधायकानि चत्वारि सूत्राणि दीक्षितमतानुसारं व्याख्येयानि।
2. स्वाभिमतं सूत्रद्वयं व्याख्येयम्। [2×5]
क) यतश्च निर्धारणम्
ख) कर्तृकर्मणोः कृति
ग) ध्रुवमपायेऽपादानम्
घ) येनाङ्गविकारः
3. यथेच्छमेकं दीक्षितवचनं व्याख्येयम्। [1×6]
क) विभाषेति योगविभागादगुणे स्त्रियाञ्च क्वचित्।
ख) व्यवस्थितविभाषाश्रयणात् क्वचिन्न। पापेऽभिनिवेशः।
4. यथेच्छमेकस्य व्याकरणसम्पत्ता टीका रचनीया। [1×4]
क) उपपदविभक्तिः
ख) अकथितकर्म
5. अधोरेखाङ्कितानां पदानां यथेष्टं चतुर्णां ससूत्रं सकारणविभक्तिप्रयोगसार्थक्यं निर्णयेयम्। [4×2]
क) भिक्षुकेण धनं प्राप्यते।
ख) प्रभुः भृत्यमभिक्रुध्यति।
ग) एकादशीम् उपवसन्ति निरम्बुभक्षाः।
घ) चलभाषादृते कार्यं न प्रचलति।
ङ) तस्मात्त्वमेव शरणम्।
च) माता वस्त्राय विपणीं याति।
6. यत्किमपि विषयपञ्चकमवलम्ब्यातिसंक्षिप्तटीका रचनीयाः। [5×2]
क) समीभवनम् (Assimilation) ख) वर्णविपर्यय (Metathesis)
ग) विषमीभवनम् (Dissimilation) घ) स्वरः (Accent)
ङ) मध्यस्वरागमः (Anaptyxis) च) समाक्षरलोपः (Haplology)
छ) सादृश्यम् (Analogy) ज) आदिस्वरागमः (Prothesis)
7. विषयद्वयमवलम्ब्य टीका विरचनीया। [2×5]
क) द्रव्याणि ... नवैव। ख) ... पञ्च कर्माणि।
ग) ... द्विविधं सामान्यम्। घ) समवायस्त्वेक एव।

8. यथेच्छं प्रश्नस्यैकस्योत्तरं लेख्यम्। [1×12]
क) चार्वाकमतानुसारं देहात्मवादो निरूपणीयः।
ख) सांख्यदर्शनदिशा सत्कार्यवाद आलोच्यताम्।
9. निम्नलिखितेषु विषयचतुष्टयमवलम्ब्य संक्षिप्तास्तथ्यपूर्णाश्च टीका विरचनीयाः। [4×5]
क) मीमांसायां विधिः ख) जयन्तभट्टः ग) न्यायदर्शने ईश्वरः घ) परमाणुवादः
ङ) अविद्या च) चत्वारि आर्यसत्यानि
10. अष्ट प्रश्नाः समाधेयाः। [8×1]
क) सप्रपदार्थी केन विरचिता ?
ख) कस्तावत् टुप्टीकाकृत् ?
ग) वैशेषिकदर्शने कति प्रमाणानि स्वीकृतानि ? कानि च तानि ?
घ) को नामानुबन्धः ?
ङ) का नाम निर्जरा ?
च) न्यायनये कथाः कतिविधाः ? काश्च ताः ?
छ) को नाम योगः ?
ज) योगदर्शनानुसारं कास्तावत् चित्तवृत्तयः ?
झ) भाषारत्नम् केन विरचितम् ?
ञ) मीमांसादर्शनस्य प्रणेता कः ?
ट) नव्यन्यायनये को नाम हेत्वाभासः ?
ठ) प्रमेयकमलमार्तण्डग्रन्थः केन विरचितः ?

————— x —————